

Stanowisko Sejmiku Województwa Podlaskiego

z dnia 6 lipca 2020 r.

w sprawie ochrony najcenniejszych przyrodniczo obszarów województwa podlaskiego

Teren województwa podlaskiego charakteryzuje mnogość cennych obiektów przyrodniczych i jednocześnie bardzo dobry stan ich zachowania. To właśnie tu podziwiać można obszary o najwyższych walorach przyrodniczych nie tylko w skali Europy, ale i świata, jak np. Puszcza Białowieska, czy też Dolina Biebrzy – największy naturalny kompleks torfowisk w Europie Środkowej. Wysoki stopień naturalności krajobrazów Polski północno-wschodniej i stosunkowo niewielki stopień ich degradacji związane są ze znaczną odległością od dużych ośrodków przemysłu oraz źródeł emisji zanieczyszczeń.

Cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym tereny województwa podlaskiego objęte zostały ochroną w postaci: 4 parków narodowych, 3 parków krajobrazowych, 13 obszarów chronionego krajobrazu i 93 rezerwatów. Ponadto większość uznanych obiektów przyrodniczych weszło w całości lub części w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Aktualnie funkcjonuje tu 12 obszarów specjalnej ochrony ptaków i 24 obszary mających znaczenie dla Wspólnoty (projektowanych specjalnych obszarów ochrony siedlisk), stanowiących ponad 31% terytorium województwa podlaskiego. Lokalizacja obszarów specjalnej ochrony ptaków związana jest z koncentracją ptactwa w dolinach rzek: Biebrzy, Narwi i Bugu oraz terenami puszczy: Białowieskiej, Knyszyńskiej i Augustowskiej. Specjalne obszary ochrony siedlisk związane są z terenami leśnymi, podmokłymi, w szczególności dolinami rzecznyymi, torfowiskami, zbiornikami wodnymi, a także łąkami i pastwiskami użytkowanymi w tradycyjny sposób.

Zasoby przyrodnicze stanowią istotny element wizerunku i mają niebagatelny wpływ na kierunki rozwoju gospodarczego, w tym turystyki naszego regionu.

Biorąc pod uwagę wydarzenia ostatnich miesięcy w Biebrzańskim Parku Narodowym, tj. wielkopowierzchniowe pożary terenów cennych przyrodniczo, związane m.in. z panującą suszą, Sejmik Województwa Podlaskiego widzi potrzebę podjęcia kroków, aby taka sytuacja na terenie naszego województwa więcej się nie powtórzyła.

Zasadnym wydaje się m.in. ujęcie stosownych zadań i procedur w Wojewódzkim Planie Zarządzania Kryzysowego na okoliczność wystąpienia zjawisk zagrażających funkcjonowaniu objętych ochroną cennych obiektów przyrodniczych, z uwzględnieniem walki ze skutkami suszy na wyjątkowo wrażliwych terenach, jakimi są rozległe, bagienne doliny rzek, porośnięte roślinnością szuwarową, zagrożone ryzykiem szybkiego rozprzestrzeniania się pożaru. Jest to na tyle istotne, iż są to tereny nie objęte monitoringiem prowadzonym przez Lasy Państwowe, a z racji swojej specyfiki wymagające odmiennego podejścia w planowanych działaniach w poszczególnych fazach zarządzania kryzysowego, niż tereny leśne.

Oczywiście za nowymi zadaniami i procedurami powinno pójść wypracowanie dedykowanego trybu ich finansowania. W tym celu Sejmik Województwa Podlaskiego wnioskuje o stworzenie specjalnego funduszu na poziomie centralnym w celu zapewnienia środków na wkłady własne do projektów realizowanych z dotacji Komisji Europejskiej. Środki te powinny być dostępne dla jednostek zarządzających formami ochrony przyrody, służb ratowniczych oraz lokalnych samorządów.

Ochrona cennych terenów bagiennych, ze względu na ich olbrzymią rolę w retencji wód i oczyszczaniu atmosfery m.in. z dwutlenku węgla, powinna stać się w najbliższych latach priorytetem w prowadzonej polityce klimatycznej i środowiskowej. Może być to szansą na ochronę przed skutkami długotrwałej suszy, stanowiącej zagrożenie dla rozwoju gospodarki i utrzymania bioróżnorodności w naszym regionie, kraju oraz Europie.

PRZEWODNICZĄCY SEJMIKU

Bogusław Dębski